

Samenwerking tussen waterschap en rozentelers werpt vruchten af

Joop van den Nouweland: 'Een uitdaging moet haalbaar zijn om verder te kunnen komen'

Joop van den Nouweland en Theo Cuijpers

In 2002 constateerde het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) dat geen enkel rozenbedrijf binnen het gebied voldeed aan de wettelijke normen voor de recirculatieplicht. Daarom ging het waterschap op zoek naar een manier om samen met de rozenbedrijven de lozingen van nutriënten te verminderen.

Het waterschap organiseerde een bijeenkomst met alle rozentelers. Volgens Theo Cuijpers, beleidsadviseur bij HHSK, waren alle telers het er mee eens dat er nu echt iets moest gebeuren. Na de bijeenkomst waren vijf rozentelers bereid om het waterschap een jaar lang maandelijks op hun bedrijf te laten meten. Cuijpers: 'De telers waren ook nieuwsgierig naar de hoeveelheid meststoffen die ze weggooiden.' Begin 2004, na één jaar intensief meten, bleek dat gemiddeld 500 kg pure stikstof (N) en 120 kg fosfor (P) per hectare te zijn. 'Om dit te visualiseren hebben we zakken kunstmest met die hoeveelheden opgestapeld', vertelt Cuijpers. 'De telers constateerden unaniem dat het zonde was. Toch relativeert Joop van den Nouweland, rozenkweker in het gebied Schieland en de Krimpenerwaard, deze reactie: 'Er is weliswaar een financieel belang, maar dat is uiteindelijk maar heel klein'. Volgens hem speelt er meer: 'Elke tuinder is in feite een natuurliefhebber. De natuur is de basis, maar je bedrijf moet ook draaien. Ik vind dat je rekening

moet houden met de volgende generaties. Vooral de jongere ondernemers vinden het belangrijk dat er voldoende maatschappelijke acceptatie van onze sector is.'

Het HHSK stelde de rozentelers voor om zelf oplossingen te bedenken om de emissies te verlagen.

Het is moeilijk om het project warm te houden bij de rozentelers. 'Momenteel krijgt de gestegen gasprijs alle aandacht'

Cuijpers: 'Wij willen als overheid niet op de stoel van de ondernemer gaan zitten, terwijl we ze wel willen ondersteunen. Daarom gaven we de telers bijna drie jaar de tijd om zelf oplossingen te bedenken. In de tussentijd deelden we geen boetes uit voor het niet voldoen aan de recirculatieplicht. De afspraken zijn in die tijd

vastgelegd in een convenant tussen LTO Noord en HHSK. Van den Nouweland: 'Je kunt deze aanpak vergelijken met hardlopen. Stel, iemand wil 100 meter lopen in 10 seconden. Dan moet die hardloper wel de mogelijkheid hebben om te trainen. Want sommigen zullen in eerste instantie 12 seconden nodig hebben voor die 100 meter. Een uitdaging moet haalbaar zijn om verder te kunnen komen.' Cuijpers vult aan: 'In plaats van eenzijdige normen te stellen en dan te zeggen 'zoek het maar uit', vonden wij het beter de normen te baseren op wat haalbaar was.' We hielden rekening met de verschillende bedrijfssituaties. Het is de kunst om met de normering aan te sluiten bij wat de teler zelf denkt te kunnen bereiken'.

In 2006 is bij circa 30 rozenbedrijven de emissie gemeten. Hieruit bleek dat 1/3 van de rozentelers onder de 50 kg stikstofemissie zat, 1/3 tussen de 50 en 150 kg en 1/3 boven de 150 kg. Met alle telers is besproken wat de redenen waren voor deze verschillen. Vaak lag daar dezelfde proble-

matiek aan ten grondslag. Door deze informatie met elkaar te delen, leerde men ook van elkaar. Het waterschap heeft toen met de telers afgesproken dat ze vanaf dat moment zouden handhaven op een emissienorm die voor de grote groep haalbaar was. Er zou niet meer gekeken worden naar de wetgeving voor de recirculatieplicht.

Binnen Glami is vastgesteld dat voor 2010 voor de rozenteelt een emissienorm van 250 kg stikstof per hectare moet gaan gelden. Op landelijk niveau voldoet 70% van de bedrijven aan deze norm. Volgens Van den Nouweland zou voor het beheersgebied van HHSK zelfs een norm van 150 kg haalbaar zijn, omdat de telers hier al een stuk verder zijn. Hij geeft aan dat het voor een teler overigens lastig is om te weten wat hij nu precies loost. 'Het is vaak niet eens onwil. Ook onkunde speelt een rol. Daarom is die samenwerking tussen waterschap en telers zo belangrijk, want die technische informatie en kennis heeft het waterschap wel!'

De samenwerking tussen de rozentelers en het HHSK heeft dus zijn vruchten afgeworpen. De relatie die een waterschap met telers opbouwt, is cruciaal. Inmiddels kijken alle waterschappen in Nederland naar emissies in plaats van naar de recirculatieplicht. De handhavers van de waterschappen krijgen nu een opleiding waarin ze op een andere manier leren kijken naar de bedrijven die ze moeten controleren.

Volgens Van den Nouweland en Cuijpers is het moeilijk om het project warm te houden bij de rozentelers. 'Momenteel krijgt de gestegen gasprijs alle aandacht', stelt Van den Nouweland. 'Het nadenken over – en investeren in – langetermijnzaken is een luxe.' Hij denkt dat bijeenkomsten van LTO Groeiservice een goede manier kunnen zijn om dit onderwerp onder de aandacht te brengen bij grotere groepen telers. Je kunt een onderwerp als emissie dan onderdeel maken van een programma met andere, voor de korte termijn, relevante onderwerpen. 'Als je dan een half uurtje over emissie praat, zal er bij veel telers een lampje gaan branden', verwacht hij. 'Alleen al vanwege hun verantwoordelijkheidsgevoel voor de omgeving.'

DE WOUDESE DROOGMAKERIJ

Telen met toekomst gelooft in een aanpak waarbij waterschappen samen met telers en andere partijen zoeken naar nieuwe oplossingen voor waterkwaliteitsknelpunten. Momenteel werken in het Polderproject de Woudse Droogmakerij Hoogheemraadschap van Delfland, LTO Glaskracht, Agrodin en Telen met toekomst samen aan het terugdringen van de emissie van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen naar het water.

Over Telen met toekomst

Telen met toekomst werkt aan duurzame oplossingen voor gewasbescherming en bemesting in de open teelten. Nieuwe kennis wordt ontwikkeld en bestaande kennis praktijkrijp gemaakt. Samen met landbouworganisaties, adviseurs uit de gewasbeschermingshandel, producenten van gewasbeschermingsmiddelen, waterschappen en andere partijen brengt Telen met toekomst haalbare en effectieve technieken onder de aandacht van telers en loonwerkers. Telen met toekomst wordt uitgevoerd door PPO en DLV Plant in opdracht van het ministerie van LNV.

Meer informatie:
Thijmen Huiskamp,
0320 29 11 11 of
thijmen.huiskamp@wur.nl.

Tekst Wilco Dorresteyn, Stefanie de Kool, Joke Kranenberg, Nora de Rijk, Ellen Beerling, Frank Wijnands

Redactie en coördinatie
Conny van Iperen

Ontwerp en opmaak Proforma, ontwerpers en adviseurs | BNO
Drukwerk Grafisch Centrum Horst